

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2022/23:51

Fredagen den 21 juli

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor

Statsrådet Andreas Carlson

Återrapport från informellt möte i rådet den 13 juni 2023

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 26 juni 2023

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 25 juli 2023

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar dagens sammanträde med EU-nämnden för öppnat. Vi har en punkt, nämligen rådet för jordbruks- och fiskefrågor, och statsrådet Andreas Carlson med medarbetare är här.

Vi börjar sedvanligt med återrapport från informellt möte i rådet den 13 juni 2023. Finns det något ytterligare som statsrådet vill tillägga?

Anf. 2 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Nej, fru ordförande, det finns det inte. Jag hänvisar till den skriftliga rapporten.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till återrapport från mötet i rådet den 26 juni 2023. Jag lämnar ordet till statsrådet. Finns det något ytterligare att tillägga?

Anf. 4 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Samma sak här, fru ordförande – jag hänvisar till den skriftliga rapporten.

Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN:

Inga frågor och funderingar på återrapporterna; då lämnar vi dem och går in på information och samråd inför möte i rådet den 25 juli 2023. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Ordförandeskapets arbetsprogram.

Anf. 6 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Ordförande! På rådsmötet väntas det spanska ordförandeskapet redogöra för sitt arbetsprogram för hösten. På jordbrukssidan lyfter ordförandeskapet särskilt fram betydelsen av tryggad livsmedelsförsörjning och vikten av att gynna en effektiv och hållbar jordbruksverksamhet inom EU.

I linje med detta kommer ordförandeskapet att lyfta fram betydelsen av innovation och prioritera förhandlingarna om översynen av EU-lagstiftningen gällande växt- och skogsodlingsmaterial och lagstiftning för växter som produceras med vissa nya genomiska tekniker. Ordförandeskapet kommer att fortsätta arbetet med förslaget till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel och lagstiftning om skyddsåtgärder mot växtskadegörare.

Det spanska ordförandeskapet kommer också att initiera en diskussion om förslaget att revidera djurrättslagstiftningen, fortsätta analysen av de strategiska CAP-planerna och föra förhandlingarna vidare vad gäller geografiska ursprungsbeteckningar.

På fiskesidan kommer ordförandeskapet att arbeta för en minskning av koldioxidutsläpp inom fiskenäringen bland annat genom investeringar i hållbarhet, innovation och digitalisering.

Anf. 7 VICE ORDFÖRANDEN:

Det finns ju en väldigt kort ståndpunkt från regeringen i detta: att man tar not om den informationen från det spanska ordförandeskapet. Vi får väl förutsätta att vi kommer att hantera frågorna i sak när de väl kommer upp till hantering.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till punkt 4 på dagordningen, Förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel – studie som kompletterar konsekvensbedömningen. Detta är information från kommissionen, men det kommer också att vara en diskussion på rådet.

Anf. 8 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Ordförande! Kommissionen har tagit initiativ till en förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel som de presenterade i juni förra året. Rådet ansåg att mer information om konsekvenserna av kommissionens förslag behövdes, och i december beslutade därför rådet att begära kompletterande uppgifter från kommissionen.

Den 5 juli levererade kommissionen den kompletterande studie som ska presenteras på jordbruksrådet, med möjlighet för medlemsstaterna att lämna synpunkter. I sin studie framhåller kommissionen att de minskningsmål för växtskyddsmedelsanvändning som de föreslår till 2030 kan uppnås utan större konsekvenser för livsmedelsförsörjningen. Enligt kommissionen skulle det inte heller leda till signifikant högre priser på livsmedel eller foder.

Regeringen välkomnar att kommissionen har levererat sin studie. Regeringen anser att det är en gedigen analys med omfattande vetenskapliga studier som grund för kommissionens slutsatser. Eftersom Sverige har vidtagit och implementerat flertalet av de åtgärder som föreslås för att minska användningen av växtskyddsmedel liksom att Sveriges ekoareal redan uppgår till 20 procent är dock inte kommissionens argumentation helt applicerbar på svenska förhållanden.

Regeringen anser att förhandlingarna om kommissionens förslag bör fortsätta samtidigt som mycket återstår att komma överens om, bland annat förslaget om minskningsmål och förbudet mot användning av växtskyddsmedel i känsliga områden.

Jag vill också påminna EU-nämnden om att den svenska ståndpunkten angående kommissionens förslag som var föremål för överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 27 oktober fortfarande ligger fast.

2022/23:51
21 juli

Anf. 9 MONICA HAIDER (S):

Tack för föredragningen! Förordningen föreslår ju att man ska ha bindande kvantitativa mål både på nationell nivå och på EU-nivå, men i ståndpunkten motsätter ni er de bindande nationella målen. Jag skulle vilja att statsrådet utvecklar varför.

Anf. 10 JACOB RISBERG (MP):

Ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen!

Jag kan konstatera att vi fortfarande använder namnet "växtskyddsmedel" när det handlar om bekämpningsmedel. "Växtskyddsmedel" låter ju mycket trevligare, trots att det handlar om giftiga saker.

Vi har ett litet medskick. Här har regleringen skett för långsamt eller kommit för sent, och hanteringen görs efter att skadan är skedd, vilket är dyrt och kostsamt. Nu har kommissionen gjort den här utredningen, så låt oss tydligt analysera alla risker och tillämpa försiktighetsprincipen så att vi agerar innan bekämpningsmedel hamnar i naturen och våra barns magar i stället för efteråt.

Vi skulle vilja anmäla en avvikande ståndpunkt som är likalydande med den som angavs i miljö- och jordbruksutskottet den 27 oktober 2022 och komplettera med att det är anmärkningsvärt att regeringen inte står bakom kommissionens förslag om förbud i särskilt känsliga områden när vi nu står inför ökade kostnader för att återställa biologisk mångfald och säkra dricksvatten.

Vi noterar också att regeringen underminerar svenska jordbrukares säkerhetsmässiga marknadsförutsättningar genom att eliminera den fördel som det innebär att inte vara beroende av bekämpningsmedel.

Anf. 11 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Vi har också en avvikande ståndpunkt sedan tidigare i det här ärendet, och den står vi fortfarande fast vid.

Jag kan särskilt lyfta fram att vi i motsats till regeringen tycker att det är viktigt med bindande mål. Vi tycker också att det vore gynnsamt för Sverige med en hög ambitionsnivå i förordningen eftersom Sverige redan har en förhållandevis låg användning av bekämpningsmedel. Det är också glädjande att kommissionens studie visar att minskad användning är kostnadseffektivt, utöver att det är nödvändigt för att trygga livsmedelsförsörjningen.

Anf. 12 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Tack för frågorna! Jag noterar de avvikande ståndpunkterna, som inte är någon överraskning i och med att de också framkom under överläggningen i miljö- och jordbruksutskottet. Jag vill återigen påminna om att den svenska ståndpunkten ligger fast.

När det gäller de mer konkreta frågorna skulle jag vilja ge ordet till Anna Elworth från enheten som arbetar med de här frågorna på departementet.

Anf. 13 Kanslirådet ANNA ELWORTH:

När det gäller frågan från Monica Haider från Socialdemokraterna om varför regeringen motsätter sig bindande nationella mål var det någonting som man kom överens med riksdagen om i överläggningen i oktober, då man fastslog den positionen.

Bakgrunden är att det här fortfarande är öppet. Vi har inte förhandlat frågan färdigt, så än så länge vet vi inte hur de här målen kommer att se ut och så vidare.

Det kommissionen har föreslagit är att användningen av växtskyddsmedel ska minska med 50 procent till 2030, och de beräkningar som våra myndigheter har gjort – Jordbruksverket, Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen – är att Sverige kommer att få ett beting att minska vår bekämpningsmedelsanvändning och risk med 35 procent till 2030. Då har våra myndigheter sagt att eftersom referensperioden ligger ganska sent jämfört med 2030 kommer de stora ansträngningar som vi redan har gjort i Sverige inte att räknas med det sätt som man räknar på i dag.

De åtgärder som kommissionen räknar upp som man kan vidta är exempelvis större areal till ökad ekologisk odling och förbud mot användning av växtskyddsmedel i urbana områden och så vidare. För Sveriges del skulle vi vilja tillgodoräkna oss de ansträngningar som vi redan har gjort; vi har till exempel väldigt låg växtskyddsanvändning i skogen. Men vi får alltså inte tillgodoräkna oss alla de åtgärder som vi har gjort, och det är därför regeringen har landat i att vi tycker att just bindande mål kommer att bli ett orimligt beting för Sverige.

Det var förklaringen till den frågan.

Anf. 14 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Tack så mycket, Anna! Om jag får fylla i, fru ordförande, så motsätter sig alltså regeringen bindande mål och förordar i stället EU-gemensamma mål som fokuserar på att användningen av och risken med kemiska växtskyddsmedel ska minska samt för användning av växtskyddsmedel med särskilt farliga egenskaper.

Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Jag tänkte börja med att fråga hur det ser ut i förhandlingarna. Hur bedömer regeringen att läget i förhandlingarna är? En fråga är om det finns en risk för att det finns stöd bland medlemsstaterna för bindande mål. Från SD:s sida ser vi det som positivt att kommissionen nu har tvingats att göra en ny analys, även om vi inte har fullt förtroende för att slutsatserna i den stämmer. Vi ser ju ett hot mot europeisk livsmedelsförsörjning med anledning av kommissionens förslag.

Samtidigt noterar vi att kommissionen har kommit med ett förslag rörande nya genomiska tekniker. Ett medskick från SD:s sida är att det vore positivt om man kunde koppla ihop de här akterna. Om det är så att kraven blir höga i det här förslaget skulle det kunna kompenseras om det finns möjligheter att minska användningen av växtskyddsmedel, och just

användandet av genomiska tekniker är ju en sådan möjlighet.

Ett medskick från SD:s sida är alltså att om kraven här blir höga vore det väldigt önskvärt att koppla ihop rättsakterna så att man förhandlar dem samtidigt. Vi stöder den svenska ståndpunkten och hoppas att vi kan undvika de bindande målen.

2022/23:51

21 juli

Anf. 16 VICE ORDFÖRANDEN:

Då vill jag ge en följdkommentar för min och Socialdemokraternas del.

Angående processen har jag full förståelse för att regeringen och de partier regeringen väljer att samarbeta med har egna överläggningar på Regeringskansliet, men det blir svårt för oss från oppositionen att följa vad som händer och vilka positioner Sverige tar när det gäller EU-politiken.

Om jag minns rätt är det nu i alla fall tredje gången som vi har den här frågan på EU-nämnden. Först hade vi landsbygdsministern här, förra gången var det landsbygdsministerns statssekreterare och i dag är det statsrådet Andreas Carlson – som är statsråd på ett annat område – som är här och föredrar frågan.

Förra gången när statssekreteraren var här var ståndpunkten till EU-nämnden annorlunda. Där stod det uttryckligen i skrift dels att man mot-sätter sig bindande mål, dels det som statsrådet tydliggör här nu, alltså att man ändå är för generella mål på EU-nivå för att minska. Det stod alltså i ståndpunkten då, och det gör det inte nu.

Då sa statssekreteraren att anledningen till att man motsatte sig bindande mål var att vi i Sverige redan har etappmål när det gäller farliga ämnen i känsliga områden. Nu får vi informationen, vilket är fördjupad information, att det kanske snarare handlar om att insatserna som vi har gjort inte har bedömts som tillräckliga eller inte kan räknas i det som nu föreslås. Det är ju lite olika information.

Men det sades också då och gavs också ett löfte till miljö- och jordbruksutskottet att man skulle komma till miljö- och jordbruksutskottet för förnyad överläggning om det här förslaget. Nu hänvisar statsrådet hela tiden tillbaka till den överläggning som var i oktober 2022. Den var i en annan tid och i ett väldigt tidigt skede, där man kanske inte hade koll på alla konsekvenser.

Det är min fråga: Kvarstår löftet till miljö- och jordbruksutskottet att ha förnyad överläggning om det här specifika förslaget? Den informationen fick vi här i EU-nämnden den 21 juni. Och som sagt; vad är det egentligen som gäller? Är det för att vi redan har etappmål i Sverige när det gäller särskilt farliga ämnen i känsliga områden, eller är det för att vi inte får räkna det vi redan har gjort? Jag förstod inte. Ni får gärna säga någonting om det. Men som sagt, processen här är inte helt lätt att följa.

Anf. 17 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Jag börjar med frågan om överläggning och processfrågan som ordföranden lyfter fram.

Det finns inte något nytt förslag. Det spanska ordförandeskapet har inte presenterat något nytt förslag som det är relevant att överlägga om. Det är regeringens bedömning. Sedan står det alltid miljö- och jordbruksutskottet och andra utskott i riksdagen fritt att begära överläggning även om det inte finns något nytt i sak från rådet att överlägga om.

Det som har presenterats nu är en studie, den studie som har begärts av rådet sedan tidigare, och det är den som jag är här för att presentera och informera om i dag.

När det gäller processen kommer regeringen definitivt att återkomma för överläggning i miljö- och jordbruksutskottet när vi har sett ett nytt förslag att överlägga om. Men utskottet kan som sagt begära en överläggning om man så önskar.

När det gäller Martin Kinnunens fråga om vi bedömer att det finns risk för bindande mål är svaret nej. Det är vår bedömning att det inte gör det.

Att se detta i ett sammanhang med genomiska tekniker är något som kommissionen lyfter fram i sin analys. Det vi har kunnat notera är att det spanska ordförandeskapet har höga ambitioner när det gäller genomiska tekniker och något lägre ambitioner när det gäller det här förslaget. Men det finns möjlighet i den fortsatta diskussionen att se fördelarna med att hantera det i synergi. Det är också det som har framkommit i analysen, där kommissionen pekar på detta i den studie som har tagits fram.

Anf. 18 VICE ORDFÖRANDEN:

Bara en kommentar från min sida: Vi i Sveriges riksdag är väl medvetna om att utskott med hjälp av minoritetsskyddet kan begära överläggning med regeringen i EU-frågor. Men här var saken den att det var statssekreteraren som hade utlovat detta, om jag förstod informationen rätt, i miljö- och jordbruksutskottet. Det får vi reda ut i ett annat sammanhang, men jag vill gärna ha svar på sakfrågan.

Nu verkar det ju inte vara aktuellt med bindande mål, enligt statsrådets information här. Men är anledningen till att Sverige motsatte sig bindande mål att vi redan har etappmål i Sverige för särskilt farliga ämnen i känsliga områden, eller är anledningen att det nya förslaget gör att det inte kommer att kunna räknas framåt i tiden?

Anf. 19 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Ordförande! Ja, det finns etappmål för miljön. Vi har etappmål, men det viktiga här är att vi ska kunna tillerkännas de insatser som redan har gjorts. Den bedömning som görs är att det finns risk att vi inte kommer att kunna tillerkännas dem, så svaret är väl lite grann både och – vi har etappmål som är styrande, och det är viktigt att de insatser som har gjorts i Sverige under lång tid kan tillerkännas oss. Det är där vi ser en risk, och det är därför vi motsätter oss bindande mål.

Anf. 20 VICE ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att Miljöpartiet anmäler en avvikande mening, likalydande som den i oktober 2022 med ett litet förtydligande tillägg som Jacob Risberg föredömligt gjorde här, och att Vänsterpartiet anmäler en avvikande ståndpunkt utifrån att man står fast vid det man sa under överläggningen i oktober 2022.

Med det konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då rullar vi vidare till nästa dagordningspunkt. Det är punkt 5, Förordning om växter som framställts med hjälp av vissa nya genomiska metoder och livsmedels- och foderprodukter.

Anf. 21 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru ordförande! Den 5 juli presenterade kommissionen ett förslag till speciallagstiftning för växter som tagits fram med vissa nya genomiska tekniker. Ett exempel på sådana tekniker är den så kallade gensaxen. Förslaget går ut på att särskilja växterna i två olika kategorier.

Den första sätter upp kriterier och process för bedömning av att växterna är likadana som växter som uppkommit naturligt eller genom konventionell växtförädling. Dessa undantas GMO-lagstiftningen, förutom att utsädet ska märkas och att det ska finnas med i en ny databas för transparensens skull. I övrigt regleras dessa växter på samma sätt som konventionellt utsäde.

Den andra kategorin omfattar alla andra typer av NGT-växter och ska uppfylla kraven i GMO-lagstiftningen men med vissa lättnader och anpassningar av riskvärderingen. Dessa växter ska märkas som GMO men med en frivillig möjlighet att lägga till information om syftet med modifieringen, exempelvis GMO för resistens mot potatisbladmögel.

Bägge kategorierna föreslås omfattas av GMO-förbudet för användning i ekologisk odling. Dagordningspunkten är en första presentation med tillfälle för initiala reaktioner.

Förslaget tar mer hänsyn till produktens egenskaper, vilket Sverige vid flera tillfällen har framfört är önskvärt. Regeringen välkomnar därför att förslaget tar mer hänsyn till produktens egenskaper än till teknik. Det innebär att vi stöder att likvärdiga produkter behandlas lika, oavsett vilka metoder som de tagits fram med.

Regeringen ser fram emot den fortsatta analysen av förslaget, men detta är som sagt i ett tidigt skede. Överläggning om den svenska positionen kommer att bli aktuellt i ett senare skede.

Anf. 22 JACOB RISBERG (MP):

Fru ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen!

Vi vill anmäla en avvikande ståndpunkt, för vi anser att det rimliga är att GMO-förordningen används rakt av och som den är även för de nya produkterna.

Om en uppdelning ändå måste göras är det viktigt att vi värnar valfriheten och konsumentmakten, så vi vill se obligatorisk märkning också på de produkter som framställs och inte bara på insatsvarorna.

Vi anser att man inte enbart kan titta på den slutgiltiga gensekvensen för de kodade generna, för olika tekniker kan ge olika skillnader på icke kodat dna som kan ha okända och oväntade miljö- och hälsoeffekter. Därför är det viktigt att de genomgår samma omfattande kontroll som GMO-produkter gör i dag.

Anf. 23 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Vänsterpartiet har generellt en restriktiv syn på användning av genteknik inom jordbruket. Vi tycker att det är viktigt att reglering utgår från försiktighetsprincipen när det gäller möjliga effekter på miljö och social hållbarhet.

Vi ser fram emot fortsatt analys av det här förslaget, och vi kommer att ta ställning när vi har en tydlig bild av förslagets konsekvenser.

Anf. 24 ELISABETH THAND RINGQVIST (C):

Ordförande! Ståndpunkten är kort och kärnfull. Vi skulle vilja ha ett tillägg för att beskriva hur viktigt det är att omfattande växtförädling fortfarande kan pågå inom grupp ett. Det är ett tillägg om att vi vill öka frihetsgraden för NGT-växter i kategori ett samt tillåta NGT-växter i kategori ett inom ekologisk odling. Det kan ju fortfarande vara så, bara som en kommentar, att konventionell växtförädling kan användas också inom ekologisk odling. Vi tycker att det är viktigt att framhålla det här.

Anf. 25 VICE ORDFÖRANDEN:

Då tar jag själv ordet för Socialdemokraternas del.

Det här är ju i ett väldigt tidigt skede. Det finns inte ens en svensk översättning än av förslaget. Det normala är att det sker överläggning i sak med utskottet när det finns ett fakta-PM. Är det regeringens avsikt att se till att överläggning med sakutskottet i detta görs när detta fakta-PM finns framtaget? Man kan ju känna ungefär som Vänsterpartiet säger här – att man får fortsätta analysera det här och granska det i sak när vi har mer underlag.

Det som jag skulle vilja ställa en fråga om är detta. Egentligen är vi inte emot tekniken i sig. Det är vi inte, så det är bra att man fokuserar mer på produkternas egenskaper än på tekniken. Samtidigt säger historien oss att det inte är tekniken som har skapat problem för människors hälsa och miljö, utan det är när man har kopplat samman detta med bekämpningsmedel som varit mycket skadliga för lantarbetares hälsa och för miljön. Det sägs lite grann om detta i kommissionens underlag, där man hänvisar till bland annat Efsa. Men det sägs ingenting om miljö och hälsa i den svenska ståndpunkten. Är det inte ganska rimligt att tycka att ett generellt tillägg i ståndpunkten är att också den här regeringen tänker ta sig an frågorna om ett bra skydd för människors hälsa och miljö?

Anf. 26 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Vi är i ett väldigt tidigt skede. Vi har inte ens ett fakta-PM att ta ställning till än. Men det är positivt att det spanska ordförandeskapet prioriterar den här frågan så pass högt. Från SD:s sida välkomnar vi det.

Användandet av nya genomiska tekniker är viktigt såväl för miljö och klimat som för livsmedelsförsörjning. Vi ser det som väldigt problematiskt att hela Europa har stått och stampat här på grund av politiska låsningar, till stor del orsakade av ett slags irrationell rädsla som inte har baserat sig i forskningen.

Vi har ett tidigt inspel här, och det gäller den oro som vi har att det kanske inte blir särskilt mycket bättre med detta. Det vi läser här är ju att om en medlemsstat har invändningar mot en annan medlemsstats bedömning kommer frågan att avgöras genom omröstning i kommittén efter utlåtande från Efsa. Det är väl samma kommitté som inte fattat ett enda beslut sedan 2010 om att marknadsgodkänna någon produkt, så jag undrar hur man ser på rädslan att de här låsningarna ska bestå om man väljer att fatta beslut på samma sätt och om det finns någon tanke om att kanske ändra beslutsfattandet så att man inte får den här starka politiska kopplingen till något som borde basera sig mer på vetenskap och kunskap.

Anf. 27 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru ordförande! Det var flera frågor; jag ska försöka besvara dem.

Jag börjar med fru ordförandes fråga om processen och möjligheten till överläggning. Det är ju så att regeringen ska leverera ett fakta-PM till riksdagen senast den 30 augusti. Därefter, när vi har presenterat detta fakta-PM, ser jag stora och goda möjligheter till överläggning också i sak på ett ännu mer konkret sätt.

När det gäller den andra frågan som ordföranden ställer om hälsa och miljö och säkerhet är försiktighetsprincipen tillgodosedd enligt kommissionen i det den har presenterat.

Efsa, som ordföranden nämnde, har analyserat tekniken och funnit att det finns några nya risker som är specifikt sammankopplade med mutagenes och cisgenes. Vissa av dessa växter har förändringar som också kan uppkomma i naturen eller under vanlig växtförädling medan andra kan ha mer omfattande ändringar. Därför behöver riskvärderingen anpassas.

Förslaget innebär att de växter som har förändringar som motsvarar de som kan uppkomma i naturen eller i vanlig förädling genomgår samma hantering som vanliga växter, medan de som har mer komplexa förändringar genomgår en anpassad GMO-riskvärdering. Detta är också något som det finns skäl och möjlighet att diskutera vid en överläggning. Vi kommer att återkomma med fakta-PM i frågan senast den 30 augusti.

Sedan var det Martin Kinnunens fråga. Det är en utestående fråga i det här skedet av processen. Läget är något oklart, och regeringen återkommer när det har klarnat.

I övrigt noterade jag inte några frågor från Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Centerpartiet utan mer positioner, som vi förstås kan ta med i den vidare hanteringen av frågan. Vi känner nu till vad de partierna tycker är viktigt i det här tidiga skedet.

Anf. 28 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag tittar på Centerpartiets representant. Jag uppfattade vad som sas som ett tillägg för framtiden. Ja.

I så fall uppfattade jag att det var bara Miljöpartiet som anmälde en avvikande ståndpunkt. Ja.

Anf. 29 ELISABETH THAND RINGQVIST (C):

Måste jag formulera det som en avvikande ståndpunkt eller tillägg? Jag är osäker. Eftersom det här inte var sakförberett var jag osäker på vilken form som skulle användas.

Anf. 30 VICE ORDFÖRANDEN:

Om du redan nu vill anmäla en avvikande ståndpunkt för Centerns räkning måste den formuleras muntligt. Det gjorde du. Sedan får du bestämma själv om du vill göra det eller se detta som ett medskick till regeringen i ett tidigt skede.

Anf. 31 ELISABETH THAND RINGQVIST (C):

Jag formulerar det som en avvikande ståndpunkt.

Anf. 32 VICE ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag.

Jag konstaterar att det finns en avvikande ståndpunkt från Miljöpartiet, som handlar om att man egentligen tycker att GMO-lagstiftningen ska gälla här.

Sedan finns en avvikande ståndpunkt från Centerpartiet utifrån vad Centerpartiet anförde. Elisabeth Thand Ringqvist formulerade det bäst själv. Om jag förstod rätt var det en koppling till ekologisk odling.

Därutöver konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina.

Anf. 33 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Ordförande! Det kommer att vara en diskussion på rådet. Jordbruksmarknaderna i Europa och globalt för såväl jordbruksprodukter som insatsvaror till jordbruket är fortfarande påverkade av effekter från den tidigare pandemin och Rysslands olagliga invasion av Ukraina.

I Europa har jordbruket och trädgårdsnäringen detta år även påverkats regionalt av torka och översvämningar. En tillkommande faktor är den stora osäkerheten kring exporten av jordbruksgrödor från Ukraina som en följd av att svartahavsavtalet löpt ut.

Det spanska ordförandeskapet har för avsikt att diskutera marknadssituationen vid kommande ordinarie ministerrådsmöten. Vid detta råds-möte kommer fokus för diskussionen att vara hur transparensen på jordbruksmarknaden kan upprätthållas och förbättras, särskilt vad gäller lager-situationen för större grödor.

Vidare förväntas EU-kommissionen presentera en uppdaterad rapport över läget på jordbruksmarknaderna. EU-kommissionen har vidtagit en rad åtgärder för att underlätta situationen för jordbruket. Det handlar till exempel om möjligheten till ökat förskott av EU-stöd, ökad flexibilitet för användningen av medel inom ramen för de strategiska planerna och att tillämpa force majeure för jordbrukare som har svårt att uppfylla stödvillkor.

Den 10 juli fattade jordbrukskommittén även beslut om att ett tredje stödpaket från jordbruksreserven, där Sverige fick en tilldelning om cirka 5,6 miljoner euro.

Regeringen är positiv till att ordförandeskapet lyfter upp frågan om marknadssituationen på rådet. Det är viktigt att tydliggöra situationen och utmaningarna på jordbruksmarknaderna. Ordförandeskapet har vid rådet valt att fokusera på frågor om hur man kan säkerställa transparent och uppdaterad marknadsinformation samt hur medlemsstaterna bedömer marknadssituationen för spannmål och oljeväxter.

För svensk del kan vi konstatera att skörden kommer att påverkas kraftigt av torkan och frosten tidigare under säsongen. Detta kommer att leda till bland annat brist på grovfoder. Regeringen är därför positiv till eventuella förslag om undantag i regelverket som öppnar för möjligheter till ökad produktion under 2024. Det skulle kunna omfatta liknande undantag från regler för miljöytor som har gällt under 2023. Det är samtidigt viktigt att analysera och ta ställning till eventuella åtgärder från fall till fall och beakta exempelvis eventuella miljökonsekvenser.

Mot bakgrund av att regeringen driver en budgetrestriktiv linje är det även viktigt att säkerställa att eventuella förslag som kommissionen presenterar inte innebär nya åtaganden som på kort eller lång sikt inte kan finansieras inom befintliga ekonomiska ramar.

På längre sikt ser regeringen en ökad påverkan från den pågående klimatförändringen. Här kommer det att krävas insatser för en ökad klimatanpassning av jordbruket för att öka motståndskraften i europeiskt jordbruk.

Angående diskussionen om lagerövervakningssystemet är en viktig aspekt för att det ska fungera att det sker en så komplett inrapportering som möjligt från samtliga medlemsstater. Marknadsbevakningen av insatsmedel till jordbruket kan med fördel intensifieras från kommissionens sida, och kommissionen bör även tillgängliggöra analyser över korrelationen mellan priser och lagernivåer både i världen och i EU för vissa huvudgrödor eftersom detta ger värdefull information för utvecklingen i närtid.

Anf. 34 JACOB RISBERG (MP):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för dragningen. Jag tackar också för kompletteringen om att långsiktig analys är vad som krävs för klimatanpassning. Det hade varit välkommet att få med det även i det skriftliga förslaget till ständpunkt. Det är en viktig poäng som inte nog går att understryka.

Anf. 35 VICE ORDFÖRANDEN:

Det är ju det talade ordet som gäller i EU-nämnden, och det är så vi hanterar det helt enkelt. Men det är bra om det finns i skrift också.

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Övriga frågor, a och b.

Anf. 36 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Ordförande! Jag kan ge kort information om så önskas. Annars tänkte jag avstå.

Anf. 37 VICE ORDFÖRANDEN:

Du får gärna ge en kort information.

Anf. 38 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Första punkten handlar om mötet mellan Europeiska unionen och Afrikanska unionens jordbruksministrar.

Regeringen har välkomnat det femte mötet mellan AU:s och EU:s jordbruksministrar som ett bra tillfälle att stärka banden och diskutera frågor av gemensamt intresse, till exempel den viktiga frågan om hållbara livsmedelssystem. Sverige medverkade aktivt genom att landsbygdsminister Peter Kullgren tillsammans med AU:s jordbrukskommissionär Josefa Sacko bidrog med de avslutande anförandena.

Statsrådet Kullgren stod även värd för ett side event om investeringar. Vid mötet annonserade Sacko bland annat en EU-AU-arbetsgrupp om

gödselfrågan. Därför är jag glad att kommissionen kommer till rådsrådet för att informera om detta.

När det kommer till förslaget till lagstiftning för produktion och marknadsföring av växtförökningsmaterial och skogsodlingsmaterial kommer vi här att få en presentation. Kommissionen publicerade den 5 juli ett sedan länge utlovat lagstiftningspaket där det bland annat föreslås två nya förordningar för växtförökningsmaterial och skogsodlingsmaterial. Förslagen är tänkta att ersätta elva direktiv av mycket gammalt datum. De äldsta är från mitten av 1960-talet. Förslagen innebär att lagstiftningen nu anpassas till bland annat den gröna given, från jord till bord-strategin och EU:s klimatanpassningsstrategi. Vid ministerrådet den 25 juli kommer kommissionen att ge en presentation av förslagen.

Sverige välkomnar att kommissionen har tagit fram förslagen till ny lagstiftning för växtförökningsmaterial och skogsodlingsmaterial. Vi anser att förslagen i stort är bra, men vi oroas av den administrativa börda som kan komma att öka både för myndigheter och för företag. Och det är något vi kommer att bevaka.

Anf. 39 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsrådet för informationen.

Och vi tackar statsrådet med medarbetare för den här gången i EU-nämnden. Det är ni som jobbar in i det sista också under nästa vecka. Men sedan blir det väl något färre resor till Bryssel för regeringen och tjänstemännen under några veckor. Vi får se hur det blir.

EU-nämnden står redo om det är något ni behöver förankra med EU-nämnden. Tack för den här gången, och vi önskar en trevlig fredag och helg.

Anf. 40 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru ordförande! Tack detsamma!

Innehållsförteckning

2022/23:51

21 juli

§ 1 Jordbruks- och fiskefrågor	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	1
Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	1
Anf. 7 VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	2
Anf. 9 MONICA HAIDER (S).....	3
Anf. 10 JACOB RISBERG (MP).....	3
Anf. 11 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	3
Anf. 12 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	3
Anf. 13 Kanslirådet ANNA ELWORTH	4
Anf. 14 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	4
Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD)	4
Anf. 16 VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 17 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	5
Anf. 18 VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 19 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	6
Anf. 20 VICE ORDFÖRANDEN	6
Anf. 21 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	6
Anf. 22 JACOB RISBERG (MP).....	7
Anf. 23 ANDREA ANDERSSON TAY (V)	7
Anf. 24 ELISABETH THAND RINGQVIST (C)	7
Anf. 25 VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 26 MARTIN KINNUNEN (SD)	8
Anf. 27 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	8
Anf. 28 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 29 ELISABETH THAND RINGQVIST (C)	9
Anf. 30 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 31 ELISABETH THAND RINGQVIST (C)	9
Anf. 32 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 33 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	10
Anf. 34 JACOB RISBERG (MP).....	11
Anf. 35 VICE ORDFÖRANDEN	11
Anf. 36 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	11
Anf. 37 VICE ORDFÖRANDEN	11
Anf. 38 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	11
Anf. 39 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 40 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	12